

evam kritvā misham, prāyāt svam sâ Pātāliputrakam;
aham tu tām parāyattā 'ity anurakto 'pi na 'anvagām. 202

sâ ca Pātāliputra-sthâ kâlena sushuve sutam;
sa vardhamāṇaḥ ca kalāḥ sarvāḥ ṣiṣur aṣikshata. 203

dvādaṣābdaḥ ca vayasâ sa bâlo bâla-cāpalât
dāṣerakam savayasam latayâ jâtv atādayat. 204

tādītas tam ca so 'vādīd rudan dāṣerako rushâ:

«tvam tādāyasi mām, yasya tava na jñāyate pitâ, 205

«mâtur videṣa-bhrântâyâ jâtas tvam hi yatas tataḥ.»

'ity uktas tena vailakshyâd gatvâ 'aprākshīt sa mâtaram: 206

«amba! ko me pitâ? kutra sa ca 'aste? kathyatām!» iti.

sâ 'atha mâtâ dvija-sutâ vikshya kṣaṇam uvāca tam: 207

«pitâ te Mûladevâkhyo mām tyaktvâ 'Ujjayinīm gataḥ.»

ity uktvâ 'â mûlatas tasmai sva-vṛittāntam ṣaṣaṇsa sâ. 208

tataḥ sa bâlo 'vādīt tām: «amba! tarhy ānayāmi tam

«gatvâ 'aham pitaram baddhvâ, pratijñam pûrayāmi te.» 209

'ity uktvâ jananīm eva, sa bâlaḥ prasthitas tataḥ,

tayâ 'ukta-mad-abhijñānaḥ prâpad Ujjayinīm imām. 210

dīvyantam akṣhair mām tatra dṛiṣṭvâ 'abhijñāna-ñicitam,

ṭhiṇṭhâ-sthân etya sarvān sa dyûtena jayati sma saḥ. 211

bâlako 'pi mahâ-dhûrtaḥ sarvasya kṛita-vismayaḥ

arthibhyaḥ sa dadâti sma tad dyûta-vijitam dhanam. 212

râtran sva-yuktyâ ca 'âgatya, karpâsa-nicayopari

laghu vinyasya suptam mām, ṣayyâ-khaṭvām apâharat. 213

tataḥ prabuddho dṛiṣṭvâ 'âtmanam tûla-prisṭha-gam

akhaṭvam, sahasâ 'abhûvam sa-lajjâ-hâsa-vismayaḥ. 214

atha 'aham âpaṇam, deva, ṣanair gatvâ, paribhraman

tam atra bâlam tām khaṭvām vikriṇānam vyalokayam. 215

upâgamyâ 'abruvam tam ca: «kiyatâ dīyate tvayâ

«eshâ mûlyena khaṭvâ?» 'iti; tato bâlo 'bravīt sa mām: 216

«na labhyate 'sau mûlyena khaṭvâ, dhûrta-ṣiromane!

«apûrvâdbhuta-vṛittānta-varṇanena tu labhyate.» 217

tac ṣrutvâ 'aham avocam tam: «tarhi vacmy adbhutam tava.

«tattvataḥ satyam iti tad buddhvâ ced anumanyase, 218

«yadi tv asatyam iti tad vakshyasi pratyayena me:

«tatas tvam jârajâtaḥ syâḥ, khaṭvām ca prâpnuyām aham. 219

«etena samayena, 'aṅga, vicitram ṣiṇu vacmi te: —

Pûrvam durbhikshadosho 'bhûd râṣṭre kasyâpi bhûpateḥ. 220

sa vâhanānam nâgānam ṣikarāmbu-mahâ-bharaiḥ

sûkara-preyasî-prisṭhe svayam cakre kṛiṣhim nṛipaiḥ. 221

tato dhānyaiḥ samutpannaiḥ samṛiddhaiḥ sa mahipatiḥ

durbhikṣam ṣamayāmâsa prajānam jana-pûjitaḥ. — 222

evam mayâ 'ukte, vihasan so 'vādīd bālakas tadâ:

«nâgānam vâhanâ meghâḥ, sûkara-preyasî kṣhitiḥ; 223

«Vishṇoḥ sûkara-rûpasya sâ hi priyatamâ 'ucyate.

«tasyām meghâmbubhir dhānyam utpannam cet, kim adbhutam?» 224